

MUZEUM SKLA A BIŽUTERIE
V JABLONCI NAD NISOU

VÝROČNÍ ZPRÁVA

za rok 2021

Muzeum skla a bižuterie v Jablonci nad Nisou

Zpracovala Ing. Milada Valečková, ředitelka muzea, a kolektiv pracovníků, červen 2022

MUZEUM SKLA A BIŽUTERIE V JABLONCI NAD NISOU

KONTAKT

U Muzea 398/4
466 01 Jablonec nad Nisou
IČ: 00079481
DIČ: CZ00079481
tel.: 483 369 011
e-mail: info@msb-jablonec.cz
www.msb-jablonec.cz

ZŘIZOVATEL

Ministerstvo kultury České republiky

ZPŮSOB ZŘÍZENÍ

Zřizovací listina vydaná MK ČR pod č. j. 2581/2003 ze dne 3. února 2003

OBSAH

Shrnutí činnosti	4
Poskytování standardizovaných veřejných služeb	5
Správa sbírek	6
Restaurování	6
Sbírkotvorná činnost	7
Věda a výzkum	7
Kompetenční centrum skla a bižuterie	8
Knihovna	8
Výstavní činnost	10
Výchovně vzdělávací činnost	11
Publikační a přednášková činnost	13
Účast v odborných porotách	14
Jiné aktivity	15
Spolupráce s muzei	15
Spolupráce s veřejnou správou	15
Spolupráce s výrobci a profesními sdruženími	16
Spolupráce se školami	17
Spolupráce s dalšími subjekty	17
Zahraniční spolupráce	18
Významné návštěvy	18
Propagace, komunikace	19
Zaměstnanci	21
Hospodaření muzea	21
Správa majetku, investice	22
Kontroly a interní audit	24
Poskytování informací podle zákona č. 106/1999 Sb.	25
Partneři muzea	26

Přílohy

Fotodokumentace činnosti

Příloha č. 1 - Návštěvnost muzea za rok 2021

Příloha č. 2 - Akviziční činnost za rok 2021

Příloha č. 3 - Restaurování sbírkových předmětů za rok 2021

Příloha č. 4 - Účetní výkazy za rok 2021

Příloha č. 5 - Organizační struktura MSB v roce 2021

Příloha č. 6 - Souhrnná informace o výsledcích finančních kontrol za rok 2021

Příloha č. 7 - Vyhodnocení protikorupčního programu za rok 2021

Příloha č. 8 - Průběžná zpráva o plnění projektu NAKI II za rok 2021

Příloha č. 9 - Průběžná zpráva IP DKRVO 2021

SHRNUTÍ ČINNOSTI

V roce 2021 jsme se snažili zrealizovat plánované akce v souladu se Střednědobou koncepcí muzea na léta 2019 - 2024 a s plánem činnosti na rok 2021. Trvale jsme plnili také **standardy stanovené muzejním zákonem**.

Celý provoz muzea, návštěvnický, odborný i vnitřní, byl velmi negativně zasažen pokračující epidemií koronaviru. Způsobila několikaměsíční úplné uzavření muzea a zrušení řady plánovaných akcí pro veřejnost, případně jejich přesun do virtuálního prostředí. Došlo také k významnému omezení práce se sbírkami z důvodu vládních doporučení či restrikcí zamezujících přítomnosti zaměstnanců na pracovištích.

I přes nepříznivé okolnosti **návštěvnost** muzea dosáhla **30 703 osob** (podrobný přehled návštěvnosti obsahuje *Příloha č. 1*).

Pokračovali jsme v realizaci projektu vědy a výzkumu **Design československého skla a bižuterie 1948-1989**, financovaného z programu MK – NAKI II. Výstupem projektu byly výstavy Kaleidoskop vkusu – Československá bižuterie na výstavách 1948-1989 a Hledání rovnováhy – Design československého lisovaného skla 1948–1989. K oběma byly vydány vícejazyčné odborné publikace a připraven doprovodný program.

Muzeum po celý rok naplňovalo též Dlouhodobou koncepcí rozvoje výzkumné organizace na léta 2019-2023. Nadále byl provozován web **czechglasscompetence.cz** (projekt MK a MSB na podporu KKP).

Za neúspěch považujeme skutečnost, že se ani v roce 2021 **nepodařilo dokončit realizaci nové stálé expozice vánočních ozdob** v prostorách přístavby. Zhotovitel vybraný v rámci veřejné zakázky, kde byl jediným uchazečem, nebyl od počátku schopen dodržet termínové a zejména kvalitativní požadavky, dostal se do značného prodlení s plněním a neměli jsme záruky, zda zakázku vůbec dokončí. Proto jsme smlouvu na nedodané prvky vypověděli a zahájili přípravu nového zadání, s realizací v roce 2022.

Ve vztahu ke zřizovateli se nepodařilo posunout jednání o dlouhodobém nedostatku pracovních úvazků ani o přiznání statutu státního (národního) muzea do názvu. Záporným vyjádřením MK skončil náš návrh na rozšíření kapacit muzea o objekt Jiráskova č. p. 7.

Muzeum z podnětu ministerstva zpracovalo počátkem roku úspěšnou nominace prvku „Ruční výroba skla“ do **Seznamu nemateriálních statků tradiční lidové kultury ČR** a po celý rok se významně podílelo na přípravě nominace na **Reprezentativní seznam nemateriálního kulturního dědictví lidstva UNESCO** (společně s Francií – hlavním koordinátorem, Německem, Španělskem, Finskem a Maďarskem), včetně její prezentace široké veřejnosti.

V soutěži Karla Hubáčka **Stavba roku Libereckého kraje 2020**, jejíž výsledky byly slavnostně vyhlášeny 20. května 2021, jsme získali **Cenu hejtmana** za komplexní a novátorské řešení přístavby budovy a přilehlého parku.

Nečekaným náročným úkolem byla nucená likvidace dřevomorky zjištěné v létě v objektu Kristiánov.

Hospodaření muzea v hlavní činnosti dosáhlo vyrovnaného hospodářského výsledku, díky zapojení fondu reprodukce majetku a kompenzacím výpadku vstupného ze strany zřizovatele.

V hospodářské činnosti, ve které je muzeum plátcem DPH, byl dosažen kladný výsledek ve výši 192.815,96 Kč.

POSKYTOVÁNÍ STANDARDIZOVANÝCH VEŘEJNÝCH SLUŽEB

Muzeum zpřístupňuje své sbírky veřejnosti celoročně ve dvou stálých expozicích „Nekonečný příběh bižuterie“ a „Čarovná zahrada – České sklo sedmi století“, v letní sezóně pak v odloučené stálé expozici „Sklářská osada Kristiánov“ v katastru obce Bedřichov. Ve své výstavní dramaturgii muselo muzeum v roce 2021 reagovat na aktuální pandemickou situaci, v jejímž důsledku byl provoz výrazně omezen, včetně dlouhodobého uzavření pro veřejnost i zaměstnance. Proto jsme se rozhodli prodloužit tři výstavy zahájené koncem roku 2020 až do září 2021. Dále v roce 2021 připravilo, realizovalo nebo kurátorsky zajistilo dvě vlastní nové výstavy ve svých prostorách, a dále jednu profilovou putovní výstavu vánočních ozdob do zahraničí pro Česká centra (ve dvou provedeních realizovaných v Paříži a Leerdamu), dvě výstavy současného skla (Galerie DETESK Železný Brod, Galerie Kuzebauch Praha) a zapůjčilo výstavu Kaleidoskop vkusu do Retromusea v Chebu (viz kapitola *Výstavní činnost*).

Pořádali jsme specializované muzejní programy pro širokou veřejnost i školy, doprovodné akce k výstavám, u příležitosti významných výročí a událostí. Proběhlo několik vzdělávacích akcí – kurzů, přednášek (viz kapitola *Výchovně vzdělávací činnost*).

Veřejnost byla o činnosti muzea informována prostřednictvím tiskových zpráv, kterých bylo v roce 2021 vydáno celkem 20. Na svém webu jsme zřídili odkazy *Virtuální muzeum* (s on-line verzemi muzejních publikací zdarma) a *Ruční výroba skla – Nominace UNESCO*.

Věnovali jsme se též odborné publikační a přednáškové činnosti. Byla vydána jedna odborná kniha v české a v německo-anglické verzi, jeden kritický katalog k výstavě, publikovány 3 články v recenzovaných periodících, 10 publikačních výstupů mimo VV, 13 přednášek a komentovaných prohlídek. Realizovány byly 2 virtuální prohlídky, dvě aktivní účasti na konferenci (viz kapitola *Publikační a přednášková činnost*).

Zvýhodněné vstupné bylo poskytováno seniorům, dětem, zdravotně postiženým, rodinám a dále školním kolektivům. Zdarma byl umožněn vstup do muzea dětem do 6 let, pedagogickému doзору školních skupin, držitelům průkazů ZTP/P s doprovodem, školním skupinám ZTP včetně doprovodu, skupinám z dětských domovů, studentům středních a vysokých škol z ČR věnujícím se oborům skla, bižuterie či šperku.

V roce 2021 mohli návštěvníci využít 42 dnů volných nebo zvýhodněných vstupů, zejména u příležitosti vybraných státních svátků a mimořádných událostí (viz *Příloha č. 1. Návštěvnost*).

Hlavní budova muzea je pro návštěvníky řešena bezbariérově. Pro zrakově hendikepované návštěvníky nabízí možnost zapůjčení audioprůvodce expozicemi, sluchově hendikepovaní jej mohou využít v tištěné – grafické podobě. Obě formy je možné si jednoduše pořídit také v elektronické formě, prostřednictvím internetu.

SPRÁVA SBÍREK

Muzeum spravuje celkem **26 podsbírek** umístěných v depozitářích v Jablonci nad Nisou, a to v hlavní budově, depozitáři Mlýnská a depozitáři Šumava.

Celkový počet inventárních čísel k 31. 12. 2021 činil **95 857**.

V roce 2021 bylo zaevidováno **706** evidenčních jednotek v I. stupni a **4 952** evidenčních jednotek ve II. stupni evidence, a to v těchto podsbírkách:

Bižuterie (B12768 – B13020); Jablonex Obchodní (JO11622 – JO11738); Jablonex Zásada (JZ7328 – JZ8800); Jablonex Nástroje (JN761 – JN1572); Knoflíky (C5268 – C5278); Kostýmní doplňky (KD269 – KD270); Medaile a plakety (MP2431 – MP2550); Bižuterie Sachse (BS2913 – BS2919); Waldes knoflíky (WK3859 – WK4009); Waldes (W2202 – W2208); Sklo (S10058 – S10178); Sklo Riedel (SR703 – SR714); Vánoční ozdoby (V6340 – V7518); Kovy (K1040); Zvláštní sbírky (Z1919); Numismatická (NS969 – NS1026); Umělecké řemeslo (Š831 – Š843); Fotografie (F1871 – F2484).

Roční revizí prošlo celkem **24 018 inventárních čísel**, z toho 23 741 čísel Sbírký MSB a 277 čísel Sbírký Kamenický Šenov.

K 31. 12. 2021 bylo v podobě obrazového záznamu digitalizovaných **34 879 sbírkových předmětů**, a do elektronické podoby (program MS Word, databáze DEMUS) přepsáno **65 948 karet** evidence II. stupně. Aktualizace zápisu v Centrální evidenci sbírek byla provedena v řádném termínu.

Pokračovala intenzivní evidence předmětů ze vzorkoven Jablonexu uložených v depozitáři Šumava. K 31. 12. 2021 bylo ve 2. stupni evidence v **podsbírce Jablonex Obchodní** evidováno **11 738 inv. č.**, v **podsbírce Jablonex Zásada** **8 800 inv. č.** a v podsбірce **Jablonex Nástroje – signatura JN 1 572 inv. č.** Evidenci akvizice bižuterie Jablonex a nástrojů se věnují dvě správkyně depozitáře. Evidence předmětů nabytých do **podsbírky vánoční ozdoby** z Jablonexu byla v průběhu roku dokončena. K 31. 12. 2021 bylo aktuálně evidováno **7 518 inv. č.** ve 2. stupni evidence.

Během roku 2021 bylo zapůjčeno kvýstavním účelům do jiných institucí celkem **64** evidenčních jednotek. Muzeum má trvale zapůjčeno od jiných institucí pro potřeby stálé expozice **16** sbírkových předmětů.

Proběhlo **28** badatelských návštěv za účelem studia sbírkových předmětů v depozitářích nebo konzultací v budovách muzea.

V rámci zlepšení péče o sbírkové předměty vystavené ve stálých expozicích a na výstavách byly na vnitřní strany oken hlavní budovy o celkové ploše 127,14 m² v průběhu října aplikovány **polepy fóliemi s UV ochranou**. Náklady dosáhly 177 884,52 Kč, z toho 175 000 Kč muzeum získalo formou dotace z Programu ISO II/D.

RESTAUROVÁNÍ

Nákladem 199 000 Kč bylo konzervováno **26 ks** sbírkových předmětů z podsбірky Waldes – spínadla a oděvní doplňky. Na tento projekt jsme obdrželi grant MK ČR z programu ISO-d v plné výši.

Podrobný přehled restaurování roku 2021 obsahuje *Příloha č. 3*

SBÍRKOTVORNÁ ČINNOST

V roce 2021 probíhalo doplňování sbírek MSB jak formou nákupů, tak darů. Díky dlouhodobé spolupráci muzea a osobním vztahům kurátorů s tuzemskými výrobci skla a bižuterie a sklářskými výtvarníky se trvale daří s vynaložením minimálních finančních prostředků rozšiřovat sbírkový fond o nové přírůstky, zejména ze současné produkce. Muzeum během roku získalo četné dary od soukromých dárců-osob i firem. Formou nákupů získalo historické i současné sklo, bižuterii, mince, medaile a autorský šperk. K mimořádným akvizicím patří nákup pozůstalosti jablonecké pasířské rodiny Juppe (197 ks) a filmových a divadelních rekvizit bižuterního charakteru z dílny Miloslava Kubíka (42). V rámci dlouhodobého partnerství s Českou mincovnou muzeum získalo za symbolickou cenu 489 ks mincí a medailí z aktuálního portfolia firmy.

V roce 2021 bylo do sbírky darováno **919** položek v celkové hodnotě **1 238 400 Kč**. Nákupem jsme obohatili sbírky o **770** položek v celkové hodnotě nákupu **265 480 Kč**. Podrobný přehled akvizic roku 2021 obsahuje *Příloha č. 2*.

Poradní sbor se průběžně vyjadřoval k jednotlivým akvizicím per rollam na základě oslovení ředitelkou muzea. Vzhledem k centrálně vyhlášeným restrikcím nebylo možné uskutečnit každoroční společné jednání sboru.

VĚDA A VÝZKUM

Muzeum pokračovalo v realizaci projektu DESIGN ČESKOSLOVENSKÉHO SKLA A BIŽUTERIE 1948-1989 z Programu na podporu aplikovaného výzkumu a experimentálního vývoje národní a kulturní identity na léta 2016 až 2022 (NAKI II). Projekt byl zahájen v roce 2018 s identifikačním kódem DG18P020VV031. Zpráva o plnění projektu v roce 2021 byla poskytovateli dotace (MK ČR) zaslána v požadovaném termínu, viz *Příloha č. 8*.

Muzeum pokračovalo v naplňování „Dlouhodobé koncepce rozvoje výzkumné organizace na léta 2019-2023“, na jejímž základě bylo zařazeno mezi výzkumné organizace s nárokem na institucionální podporu, a to v kategorii B (dopis MK ČR z 26. 10. 2018). Konkrétním cílem koncepce je vědecké zpracování podsbírek Sklo Riedel, Umělecké řemeslo a Waldes-knoflíky. Výstupem bude digitalizace sbírkových předmětů, elektronický on-line katalog jmenovaných podsbírek v české, anglické a německé jazykové verzi, studie publikované v recenzovaných odborných časopisech, přednášky pro veřejnost a o nové poznatky aktualizované evidenční karty. Zpráva o plnění projektu v roce 2021 byla na MK ČR zaslána v požadovaném termínu, viz *Příloha č. 9*.

Do databáze RIV, veřejně dostupné na www.isvavai.cz, jsme ve stanoveném termínu doplnili vědecko-výzkumné výstupy za rok 2021.

PUBLIKAČNÍ ČINNOST V RÁMCI VĚDY A VÝZKUMU

Nový Petr, Polanecký Jaroslav, Havlíčková Dagmar, *Hledání rovnováhy – Design československého lisovaného skla 1948–1989 / Finding Balance – Design of Czechoslovak pressed glass 1948–1989*, Muzeum skla a bižuterie v Jablonci nad Nisou, 2021, ISBN 978-80-86397-40-5. 256 s. (NAKI II). **E_{krit} – výstava s kritickým katalogem**

Nový Petr, *Nová Louka – Kristiánov. Historie a současnost sklářských osad*, Muzeum skla a bižuterie v Jablonci nad Nisou, 2021, ISBN 978-80-86397-38-2, 160 s. IP-DRKVO)

Nový Petr, *Neuwiese – Christiansthal. Die Geschichte und Gegenwart der Glasmachersiedlungen / Nová Louka – Kristiánov. The History and Present of Glassmaking Settlements*, Muzeum skla a bižuterie v Jablonci nad Nisou, 2021, ISBN 978-80-86397-39-9, 240 s. (IP-DRKVO). **B – odborná kniha**

Hrušková Kateřina, *Když v rukou květy nevadnou, ale rozkvétají. Dagmar Dvořáková, vzorkařka textilních květin*, Textil v muzeu 17, 2021, ISSN 1804-1752 (NAKI II). **J_{ost} – odborný článek**

Nováková Kateřina Nora, *Libuše Hlubučková – autorka neotřelého designu skleněných šperků a bižuterie*, Sklář a keramik 71, 2021. č. 9–10, s. 202–206, ISSN 0037-637X (IP-DRKVO). **J_{ost} – odborný článek**

Nový Petr, *Historie sklářství na Jizerce*, Sklář a keramik 71, 2021, č. 3–4, s. 56–63, ISSN 0037-637X (IP-DRKVO). **J_{ost} – odborný článek**

KOMPETENČNÍ CENTRUM SKLA A BIŽUTERIE

V průběhu roku 2021 byla v rámci projektu Kompetenčního centra českého skla a bižuterie (připraven na základě požadavku MK ČR a v návaznosti na dokument Státní kulturní politika ČR na léta 2015–2020) provozována a průběžně aktualizována odborná databáze zveřejněná na adrese www.czechglasscompetence.cz v českém a anglickém jazyce. Databáze je pro uživatele přístupná zdarma.

Správě a aktualizaci databáze se dva dny v týdnu věnuje pracovnice odboru hlavního kurátora, slíbený nárůst úvazku na tuto činnost stále nebyl ze strany zřizovatele naplněn. V roce 2021 jsme prostřednictvím nástroje Google Analytics zaznamenali **30 363 uživatelů** (67 881 zobrazení stránek), z toho 83 % z ČR, dále z USA, Slovenska, Německa a Číny. Opakovaně web využilo 8,8 % návštěvníků.

Databázi jsme pravidelně propagovali v odborném časopisu Sklář a keramik, ve formě roll-upu na akcích muzea a jeho partnerů (např. Křehká krása, tiskové konference, ...), ve všech tištěných i elektronických materiálech muzea.

Přestože byla databáze založena na základě přímého podnětu MK, nejeví zřizovatel o její aktuální podobu a budoucnost žádný zájem, její existenci neuvědlo ani ve strategii na podporu kulturně-kreativních průmyslů. Jak již bylo uvedeno, ani po letech nedošlo k navýšení počtu zaměstnanců o příslibený úvazek ve výši 0,5.

KNIHOVNA

Knihovna muzea evidovala ke konci roku 2021 celkem **21 120** inventárních výtisků. Fond je tvořen částmi knihy a periodika. V roce 2021 bylo nově zapsáno celkem **200** přírůstků. Zakoupeno bylo 12 knih, výměnou se získalo celkem 60 výtisků, z toho z domácí produkce 47 titulů a 13 titulů ze zahraničí.

Knihovna odebírala 8 titulů předplacených časopisů v tištěné formě a časopis The Bead Forum v elektronické formě. Darem se získalo množství periodik, hlavně měsíčníků a katalogy výstav.

Pokračoval proces vytváření elektronického katalogu spolu s opravami katalogizačních záznamů. Proběhl také povinný import záznamů do Souborného katalogu ČR.

Služeb knihovny využilo celkem 6 externích badatelů (z toho jeden elektronicky). Při 5 návštěvách bylo předloženo celkem 16 knih. Vedle těchto služeb byly poskytnuty distanční konzultace, telefonicky nebo e-mailem. Uvnitř MSB bylo uskutečněno 200 výpůjček, z toho bylo 81 svazků časopisů (některé opakovaně) a 119 výpůjček knih včetně materiálů z archivu. V průběhu celého roku si v badatelně půjčovalo 6 kurátorů, a to jak celé svázané ročníky časopisů, tak podklady z archivu a fotografie.

Knihovna spravuje dále i **podsbírku starých tisků a podsbírku fotografií** evidované v CES. Starých tisků bylo ke konci roku 2021 evidováno 151 kusů. Z 6 externích badatelů se 2 badatelé zabývali podsbírkou sbírkou fotografií. Předložena jim byla krabice pomocné evidence fotografií a boxy fotoalb. Bezúplatně byla poskytnuta reprodukční práva jedné osobě na využití fotomateriálu k výstupu z projektu Tematické průzkumy pro NPÚ, ÚOP v Liberci.

VÝSTAVNÍ ČINNOST

MEZINÁRODNÍ TRIENÁLE SKLA A BIŽUTERIE JABLONEC 2020

19. 11. 2020 – 5. 9. 2021 (*prodloužený termín*)

REFLEXE. Zahraniční sklářští výtvarníci tvořící v ČR

Kurátoři Dagmar Havlíčková – Petr Nový

19. 11. 2020 – 5. 9. 2021 (*prodloužený termín*)

DESIGNOVÁ 10° / DECADE OF DESIGN – SKLO, BIŽUTERIE, ŠPERK 2010-2019

Kurátoři Petr Nový – Šárka Sirůčková

3. 12. 2020 – 5. 9. 2021 (*prodloužený termín*)

KALEIDOSKOP VKUSU. Československá bižuterie na výstavách 1948–1989 (NAKI II)

Kurátoři Kateřina Nora Nováková – Kateřina Hrušková

16. 9. 2021 – 30. 1. 2022

DUŠE SKLA – Současné české umění

Kurátor Petr Nový

7. 10. 2021 – 10. 4. 2022

HLEDÁNÍ ROVNOVÁHY – Design československého lisovaného skla 1948–1989 (NAKI II)

Kurátoři Petr Nový – Jaroslav Polanecký – Dagmar Havlíčková

VÝSTAVY MIMO OBJEKTY MSB

15. 4. – 11. 6. 2021, *Galerie Kuzebauch, Praha*

VÁCLAV ŘEZÁČ – VŠECHNO A NIC

Kurátor Petr Nový

11. 6. – 26. 9. 2021, *Galerie Detesk, Železný Brod*

GLASSMATES 2 – PETR HORA, JAROMÍR RYBÁK, JAN ŠTOHANZL

Kurátor Petr Nový

22. 9. 2021 - 27. 2. 2022, *Retromuseum Cheb*

KALEIDOSKOP VKUSU. Československá bižuterie na výstavách 1948-1989

Kurátoři Kateřina Hrušková – Kateřina Nora Nováková

2. 12. 2021 – 16. 1. 2022, *České centrum, Paříž*

VÁNOČNÍ POKLAD – Současné české skleněné vánoční ozdoby

Putovní výstava realizovaná pro Česká centra

Kurátoři Dagmar Havlíčková – Petr Nový

8. 12. 2021 – 9. 1. 2022, *The Museum of Glass, Leerdam, Nizozemí*

VÁNOČNÍ POKLAD – Současné české skleněné vánoční ozdoby

Putovní výstava realizovaná pro Česká centra

Kurátoři Dagmar Havlíčková – Petr Nový

VÝSTAVY VE VÝSTAVĚ – komorní autorské výstavy ve stálé expozici

Vzhledem k realizaci přístavby muzea a pandemické situaci nebyl v roce 2021 projekt Výstavy na výstavě v plánované šíři realizován. Uskutečnila se pouze výstava ke **105. výročí založení Waldesova muzea knoflíků a spínadel** (od 29. 6. 2021 do 23. 2. 2022) v expozici bižuterie,

kteřá nahradila prodlouženou výstavu 140. výročí Uměleckoprůmyslové školy v Jablonci nad Nisou z roku 2020.

VÝCHOVNĚ VZDĚLÁVACÍ ČINNOST

Edukační pracoviště připravilo nabídku programů pro školní a organizované skupiny na období květen–prosinec 2021, po znovuotevření muzeí. Nabízeny byly edukační a rukodělné činnosti, které navazovaly na unikátní expozice muzea, aktuální výstavy i významná výročí. V průběhu roku byly vydávány i virtuální aktivity, které z části nahrazovaly zrušené či omezené akce.

VZDĚLÁVACÍ A RUKODĚLNÉ PROGRAMY PRO ŠKOLY A ORGANIZOVANÉ SKUPINY

Největší zájem projevíly skupiny o krátkodobé programy (pro období Vánoc a k významným výročím – Od groše po korunu a Vánoční tvoření). Mezi stálými muzejními programy zůstává nejoblíbenějším programem Muzejníček, který je univerzální a svým zaměřením atraktivní, zejména pro heterogenní školní a volnočasové skupiny působící mimo Jablonecko (adaptační, lyžařské kurzy či školy v přírodě, výletní skupiny, DDM, ZUŠ).

Stálé programy muzea nabízené v průběhu celého roku 2021:

- **TVARY** (od 5 let; návštěvnost 5 dětí),
- **BARVY** (od 7 let; návštěvnost 44 dětí),
- **MUZEJNÍČEK** (od 7 let; návštěvnost 263 žáků a studentů),
- **ROSTLINY** (od 9 let; návštěvnost 5 žáků),
- **ZVÍŘATA** (od 11 let; návštěvnost 16 žáků),
- **CO JE TO SKLO?** (od 14 let; návštěvnost 39 žáků a studentů),
- **O SKLÁŘI LIŠÁKOVI** (od 7 let; návštěvnost 20 žáků),
- **OSADNÍCI Z KRISTIÁNOVA** (od 12 let; návštěvnost 16 studentů)

Krátkodobé programy:

- **OD GROŠE PO KORUNU** (6. 9. – 31. 12., od 9 let; návštěvnost 130 žáků)
- **VÁNOČNÍ TVOŘENÍ** pro MŠ a specifické a zájmové skupiny a ZŠ (22. 11. – 17. 12., od 4 let; návštěvnost 238 dětí)

Celkem navštívilo muzejní programy 776 žáků.

PROGRAMY A AKCE PRO ŠIROKOU VEŘEJNOST

VIRTUÁLNÍ AKTIVITY

Po zkušenostech z předchozího roku se edukační pracoviště zaměřilo na pravidelné sdílení virtuálních aktivit na online platformě YouTube a webu muzea. Zájem návštěvníků o tyto aktivity byl průběžně monitorován statistikami, které prokazují oproti roku 2020 nárůst.

Návštěvnost online platforem v období:

- YouTube kanál MSB – 3,9 tisíc zhlédnutí (r. 2020 / 407)
- Virtuální muzeum – 2,1 tisíc zhlédnutí (r. 2020 / 570)
- Muzeum dětem – 3,9 tisíc zobrazení (r. 2020 / 4 675)
- Prázdninový ateliér – 2,9 tisíc zhlédnutí (vznik v r. 2021, nemá srovnání)

Zájem o online aktivity průběžně narůstá. V průběhu roku 2021 bylo na web Muzeum dětem, facebook muzea a muzejní YouTube kanál přidáno 11 videí, 10 pracovních listů a 10 omalovánek.

Publikovaná videa:

- Lampionové tvoření (leden)
- Perličkové ozdoby (únor)
- Svítidla v muzeu (únor)
- Muzejní exotika (březen)
- Velikonoce v muzeu (duben)
- Korálková ještěrka (květen)
- Jednoduchá květinová brož (červen)
- Zvířátka z měkkých drátků a korálek (srpen)
- Papírový větrník zdobený kamínky (září)
- Sklenice zdobené ubrouskovou technikou (listopad)
- Vánoční ozdoby z měkkých drátků a korálek (prosinec)

AKTIVITY V EXPOZICÍCH

Rodinám s dětmi a individuálním návštěvníkům byl na pokladně muzea nabízen Kvíz Muzejníček. Volně dostupné ke stažení pak byly i omalovánky, křížovka a komiksový průvodce do expozic muzea. Za jejich vyplnění čekala na návštěvníky odměna.

- **KVÍZ MUZEJNÍČEK** – od 7 let, s úkoly do stálých expozic pro rodiny s dětmi, k dispozici i v německé a polské jazykové mutaci
- **BARVY V MUZEU** – omalovánky pro děti od 7 let s předměty z expozic muzea
- **KŘÍŽOVKA** – jednoduchý kvíz pro pozorné návštěvníky od 9 let
- **KOMIKSOVÝ PRŮVODCE** – od 11 let, provádí příběhem muzea i českého sklářství

Realizované tvůrčí dílny a workshopy pro veřejnost:

- **MUZEJNÍ NOC POD JEŠTĚDEM** (25. 6.) - vstup do muzea zdarma, kulturní program, tvořivé dílny s výrobou zdobeného svícnu ze sklenice. Návštěvnost 500 osob.
- **PRÁZDNINOVÝ ATELIÉR** (1. 7. – 31. 8.) – kuličková dráha, herní a relaxační koutek, tvůrčí dílny pro rodiny s dětmi. Návštěvnost celkem 4 155 osob.
- **TVOŘIVÉ DNY NA KRISTIÁNOVĚ** (3. 7., 17. 7., 18. 7., 31. 7., 21. 8.) – vstup zdarma, návštěvnost 380 osob.
- **SKLENĚNÉ PÁTKY** (9. 7., 23. 7., 6. 8., 20. 8.) – ukázky výroby skleněných květin, vinutých perel, pískování vlastních motivů na sklenice, výroba tažených skleněných figurek. Návštěvnost celkem 148 osob.
- **KŘEHKÁ KRÁSA** (12. – 15. 8.) – vstup do muzea v rámci společné vstupenky, Návštěvnost celkem 7 500 osob (odhad).
- **VÍKEND KŘIŠŤÁLOVÉHO ÚDOLÍ** (2. – 3. 10.) – vstup do muzea zdarma, ukázka tradiční výroby černé bižuterie, výroba drátovaného šperku. Návštěvnost 520 osob.
- **PŘEDVÁNOČNÍ VÍKEND KŘIŠŤÁLOVÉHO ÚDOLÍ** (20. – 21. 11.) vstup do muzea zdarma, tvůrčí dílna s výrobou vánočních ozdob z perliček a pískováním sklenic. Spoluúčast na „Jablonecké stezce“ - motivační hra k návštěvě šesti míst v Jablonci nad Nisou (MSB, Palace Plus, Arcon Bijoux, GB Beads, Perlex Bijoux, Art Crystal Tomeš), drobná odměna pro každého sběratele. Návštěvnost 700 osob.

Realizované programy pro seniory:

- **PROGRAM K VÝSTAVĚ KALEIDOSKOP VKUSU** (2. 9.) – komentovaná prohlídka výstavy s kurátorkou Kateřinou Norou Novákovou, workshop s výrobou šperku inspirovaného retro vlnou. Účast 43 osob.
- **PROGRAM K VÝSTAVĚ HLEDÁNÍ ROVNOVÁHY** (9. 11.) – komentovaná prohlídka s hlavním kurátorem muzea Petrem Novým, workshop zdobení karafy barvami a technikou gravírování. Účast 26 osob.

Bižuterní kurzy pro dospělé:

V roce 2021 byly realizovány dva bižuterní kurzy, další byl zrušen na základě vládních opatření.

- 12. 6. – výroba náramku a náhrdelníku z broušených perlí obšíváných rokajlem, 9 osob.
- 9. 10. – výroba rokajlových lístečků šitých peyote stehem, 7 osob.

PUBLIKAČNÍ A PŘEDNÁŠKOVÁ ČINNOST

Nový Petr, *Christmas Treasure – Contemporary Czech Glass Decorations*, katalog k výstavě, Česká centra, 2021.

Nový Petr, *Václav Řezáč – Všechno a nic*, katalog k výstavě, Galerie Kuzebauch, Praha, 2021.

Nový Petr, Milada Valečková, *Kulturně-kompetenční centrum pro české sklo a bižuterii*, MÚZEUM 67, 2021, č. 1, s. 42.

Martin Hlubuček, Petr Nový, *Železnobrodská škola a rozvoj sklářského podnikání a řemesla* in: Hlaveš Milan, Hlubuček Martin (eds.), SKLO / STO / BROD. Sklářská škola v Železném Brodě, SUPŠS Železný Brod 2021, s. 124–143.

Nový Petr, *Generace Next – Nová vlna českého uměleckého skla*, www.materialtimes.com (22. 4. 2021)

Nový Petr, *Z historie porcelánu v Jizerských horách*, Sklář a keramik 71, 2021, č. 11–12, s. 253–257, ISSN 0037-637X

Nový Petr (ed.), *Zápisky sklářského mistra Františka Rückla II.*, Sklář a keramik 71, 2021, č. 1–2, s. 17–23, ISSN 0037-637X.

Nový Petr (ed.), *Zápisky sklářského mistra Františka Rückla III.*, Sklář a keramik 71, 2021, č. 3–4, s. 71–76, ISSN 0037-637X.

Nový Petr (ed.), *Zápisky sklářského mistra Františka Rückla IV.*, Sklář a keramik 71, 2021, č. 5–6, s. 118–123, ISSN 0037-637X.

Nový Petr (ed.), *Karel Růžička – půl století v kyjovské sklárně*, Sklář a keramik 71, 2021, č. 7–8, s. 172–175, ISSN 0037-637X.

PŘEDNÁŠKOVÁ ČINNOST, KOMENTOVANÉ PROHLÍDKY

Nováková Kateřina Nora, komentovaná prohlídka výstavy *Kaleidoskop vkusu*, Muzeum skla a bižuterie v Jablonci nad Nisou, 2. 9. 2021 (2x během dne).

Nový Petr, *Kristiánov*, komentovaná prohlídka po sklářské osadě, Sklářská slavnost, Kristiánov, 4. 9. 2021 (3x během dne).

Hrušková Kateřina, Nováková Kateřina Nora, komentovaná prohlídka výstavy *Kaleidoskop vkusu*, Rettomuseum Cheb, 22. 9. 2021.

Nový Petr, *Česká bižuterie – Minulost a současnost*, GSVM – Mezinárodní sklářské sympozium, SUPŠ sklářská Valašské Meziříčí, 23. 9. 2021.

Nový Petr, *Kristiánov*, komentovaná prohlídka po sklářské osadě, Den architektury, Kristiánov, 2. 10. 2021.

Hrušková Kateřina, *Jablonecké výstavy – prostor pro prezentaci inovací v bižuterním průmyslu*, přednáška k výstavě *Kaleidoskop vkusu*, Retromuseum Cheb, 27. 10. 2021.

Nováková Kateřina Nora, *Jablonecká bižuterie a její kořeny*, přednáška k výstavě *Kaleidoskop vkusu*, Muzeum skla a bižuterie v Jablonci nad Nisou, 6. 11. 2021.

Nový Petr, komentovaná prohlídka výstavy *Hledání rovnováhy*, Muzeum skla a bižuterie v Jablonci nad Nisou, 9. 11. 2021.

Nový Petr, moderování akce MEET & GREET s výtvarníky prezentovanými na výstavě *Duše skla*, Muzeum skla a bižuterie v Jablonci nad Nisou, 18. 11. 2021.

Nový Petr, Dagmar Havlíčková, *Christmas Treasure – Contemporary Czech Glass Decorations*, České centrum Paříž, Francie, 3. 12. 2021

Nováková Kateřina Nora, *Klenoty secesní bižuterie z depozitáře Muzea skla a bižuterie v Jablonci nad Nisou*, přednáška, Městská knihovna v Jablonci nad Nisou, 21. 12. 2021.

Aktivní účast na konferencích

Konference Textil v muzeu, téma *Móda a textilní tvorba druhé poloviny 20. století*
Technické muzeum v Brně, 14. – 15. 9. 2021.

- Hrušková Kateřina, *Podniky Průmyslu jablonecké bižuterie a československý oděvní průmysl v letech 1948–1989*, přednáška
- Hrušková Kateřina, *Dagmar Dvořáková, vzorkařka Centrofloru*, přednáška

ÚČAST V ODBORNÝCH POROTÁCH

Odborné komise

- **VI. ročník Mezinárodního brusičského sympozia / Mistrovství světa v broušení skla**
(pořadatel BOMMA)
Světla nad Sázavou – PhDr. Petr Nový, předseda komise
- **MASTER OF CRYSTAL 2021** (pořadatel Preciosa)
Jablonec nad Nisou – PhDr. Petr Nový, Ing. Milada Valečková

JINÉ AKTIVITY

Spolupráce PhDr. Petra Nového a Ing. Milady Valečkové s firmou Preciosa a. s. na projektu designové soutěže pro výtvarníky **MASTER OF CRYSTAL 2021**. Udělení Ceny muzea ředitelkou Ing. Miladou Valečkovou.

SPOLUPRÁCE S MUZEI

Tradičně probíhala spolupráce s muzei Libereckého kraje, zejména v souvislosti s Muzejní nocí pod Ještědem.

Několika muzeím jsme zapůjčovali sbírkové předměty do výstav.

V rámci sklářské sekce ICOM byly prohloubeny kontakty s kurátory oborových muzeí z celého světa. Muzeum se aktivně zapojilo do přípravy Generální konference ICOM Praha 2022, a to organizací výjezdní exkurze účastníků sklářské sekce do CRYSTAL VALLEY a pomocí se zajištěním exkurze pro ostatní účastníky do vybraných sklářských provozů a našeho muzea.

Muzeum v průběhu roku opět vyjádřilo řadu výhrad k činnosti **Asociace muzeí a galerií ČR**, jejímž je dlouholetým členem. Přestali jsme své projekty přihlašovat do soutěže Gloria Musaealis, zvažujeme úplné vystoupení z organizace, zejména z důvodu zjevného posilování nesouladu zájmů nestátních muzeí a „velkých státních“ a rovněž z důvodu rozdílného názoru na některé zásadní cíle AMG v oblasti legislativy (nová definice muzea, nový muzejní zákon) a rozdílnou představou o registraci a kategorizaci muzeí. Nespokojeni jsme též s malou aktivitou členské základny a nefunkčností některých orgánů asociace.

SPOLUPRÁCE S VEŘEJNOU SPRÁVOU

Ministerstvo kultury – podílíme se na naplňování koncepčních a metodických materiálů svého zřizovatele a dalších jmenovitých úkolů, na žádost ministerstva provozujeme správu webových stránek Kompetenčního centra pro české sklo a bižuterii (viz výše).

Na základě pověření ministerstva muzeum zpracovalo úspěšnou nominaci prvku „Ruční výroba skla“ do **Seznamu nemateriálních statků tradiční lidové kultury ČR** a významně se podílelo na přípravě nominace na **Reprezentativní seznam nemateriálního kulturního dědictví lidstva UNESCO** (společně s Francií – hlavním koordinátorem, Německem, Španělskem, Finskem a Maďarskem).

Liberecký kraj – úzce spolupracujeme s odborem kultury, památkové péče a cestovního ruchu při propagaci svých aktivit, včetně veletrhů a výstav. Kraj přivádí do muzea řadu svých oficiálních návštěv, pamatuje na nás při organizaci presstripů, propagaci kraje apod. Podílí se na koordinaci Muzejní noci pod Ještědem. V posledních letech se pravidelně zapojujeme do Dnů lidové architektury Libereckého kraje speciálním programem v expozici na Kristiánově. Aktivně se zapojujeme do projektu **Křišťálové údolí / Crystal Valley** (dále jen CV). Hlavní kurátor muzea PhDr. Nový se podílí na přípravě odborných historických textů pro účely CV, ředitelka muzea je členkou poradního sboru ředitele projektu a účastní se pravidelných pracovních schůzek a jednání pro jeho rozvoj. Aktivně se zapojujeme do všech akcí vyhledávaných CV.

Projevili jsme zájem stát se provozovatelem návštěvnického centra CV v Jablonci n. N. (v objektu Jiráskova č. p. 7), z důvodu záporného vyjádření našeho zřizovatele jsme byli nuceni od záměru ustoupit.

Statutární město Jablonec nad Nisou – svými aktivitami jsme i v roce 2021 doplňovali nabídku kulturních programů ve městě, spolupracovali jsme s městskými subjekty při přípravách Muzejní noci pod Ještědem a Dne evropského dědictví, který město pořádalo. Využíváme dotační zdroje z městského rozpočtu ke spolufinancování aktivit zaměřených na místní občany (zejména výtvarné dílny a ateliéry, programy pro seniory, výstavní projekty čerpající z místní historie).

Navázali jsme spolupráci s nově založenou městskou příspěvkovou organizací **Kultura Jablonec**, která provozuje vybraná kulturní zařízení a turistické informační centrum. Dále pokračuje spolupráce s **Městským divadlem** a jabloneckou **Základní uměleckou školou**. Muzeum podporuje pořádání jejich akcí poskytováním volného vstupného jejich účastníkům (např. přehlídka Tanec, tanec, ... aj.).

Národní památkový ústav Liberec – aktuálně se spolupráce odvíjela na připravovaných i realizovaných projektech obnovy muzejních budov – likvidace dřevomorky Kristiánov, přemístění agregátu na Kristiánově, modernizace hlavní budovy aj.

Státní okresní archiv Jablonec nad Nisou – muzeum i v roce 2021 archivu poskytovalo prameny a reprodukce sbírkových předmětů pro vědecké a publikační účely. Ředitel jabloneckého archivu je členem rady muzea.

Město Desná – na základě smlouvy o vzájemné spolupráci na přípravě a realizaci projektu „Revitalizace Riedelovy vily - obnova křišťálového dědictví“ věnovanému významnému sklářskému rodu Riedelů. Muzeum připravilo kurátorský námět expozice v objektu Riedelovy vily pro podání žádosti o dotační podporu z tzv. Norských fondů. Projekt nezískal grantovou podporu a jeho realizace byla pozastavena.

SPOLUPRÁCE S VÝROBCI A PROFESNÍMI SDRUŽENÍMI

Svaz výrobců skla a bižuterie – muzeum je členem svazu a podílí se aktivně na většině jeho aktivit. Organizačně velmi významně pomohlo s propagací a přípravou výstavy Křehká krása 2021, pro niž zajišťovalo dotaci z odboru regionální a národnostní kultury MK ČR na prezentaci nominace „ruční výroby skla“ na seznam UNESCO spojenou s ukázkami sklářských technik. Společně jsme pracovali na projektu tzv. „bižuterního ostrova“ v rámci CV. Svaz využívá muzeum jako jedno z míst mezinárodních obchodních misí a aktivit.

Akciová společnost **Preciosa** je dlouhodobě nejvýznamnějším partnerem muzea. Vzájemnou spolupráci lze pokládat za příklad propojení komerční a veřejné sféry.

Nadace Preciosa je také významným podporovatelem činnosti muzea, v tomto roce se podílela na spolufinancování 2. rozšířeného vydání průvodce expozicemi muzea ve třech jazykových mutacích. V prostorách muzea pokračovala distribuce hobby-setů Andělů a náramků, jejichž výtěžek nadace každoročně věnuje na předem vymezený účel v sociální oblasti.

Česká mincovna, a. s. se sídlem v Jablonci nad Nisou nám pravidelně dodává za symbolickou cenu do sbírek vzorky veškeré své produkce a podílí se na vybraných výstavních projektech z oblasti mincí a medailí. V průběhu roku 2021 byla reinstalována a aktualizována o nové přírůstky do sbírky výstava **Jablonec, mincovní město České republiky** v Kabinetu mincí a medailí.

Dlouholetým partnerem muzea je rovněž **Okresní hospodářská komora** v Jablonci nad Nisou. Spolupráce s **Asociací umělců medailérů (AUM)** byla po obsazení místa kurátora předmětné sbírky obnovena. Kurátorka podsbírek Medaile a plakety a Numismatika K. N. Nováková aktivně od roku 2018 spolupracuje s AUM jako česká delegátka pro mezinárodní výstavy FIDEM a zástupce teoretické sekce AUM pro české výstavy.

Spolupracujeme též s řadou významných výrobců skla a bižuterie, např. **Crystalex Nový Bor**, **Crystal BOHEMIA Poděbrady**, **BOMMA Světlá nad Sázavou**, a s designovými studii.

Muzeum je dále členem **Asociace sklářského a keramického průmyslu**, zástupci muzea se pravidelně zúčastňují každoročního Setkání sklářů a keramiků (v roce 2021 v Hluboké nad Vltavou, 7. - 8. září), kde mimo jiné prezentují aktivity muzea ve směru ke sklářskému podnikání (KKC, Sklářské svítání, nominace UNESCO, ...). Poskytli jsme prostory a vybavení pro školení členů asociace (15. června). PhDr. Petrem Novým byla kurátorský připravena výstava k 30. výročí ASKP, jejíž konání v Národním technickém muzeu v Praze však bylo s ohledem na vládní omezení opakovaně přesunuto až na rok 2022.

Dlouhodobě jsou udržovány aktivní kontakty s **Českou sklářskou společností**. PhDr. Petr Nový, hlavní kurátor muzea, je šéfredaktorem časopisu Sklář a keramik, který společnost vydává.

Ve spolupráci se **Svazem průmyslu a dopravy ČR** a **Asociací sklářského a keramického průmyslu** byl dne 21. října uskutečněn 9. ročník diskusního pořadu SKLÁŘSKÉ SVÍTÁNÍ, tentokrát na téma „Co můžeme udělat pro zachování a předávání sklářských řemesel dalším generacím?“ v rámci přípravy nominace ruční výroby skla do UNESCO.

Muzeum je dále přidruženým členem **Asociace cestovních kanceláří ČR**, činnost sekce kulturních a památkových cílů je však v posledních letech značně utlumena.

SPOLUPRÁCE SE ŠKOLAMI

Pokračuje dlouhodobá spolupráce se středními i vysokými uměleckoprůmyslovými a odbornými školami z České republiky. Kurátoři muzea jsou zváni do hodnotících komisí a na obhajoby závěrečných prací studentů středních i vysokých oborových škol. Studenti oborových škol mají možnost bezplatně navštívit muzeum v rámci své výuky.

Mateřským, základním a středním školám jsou pravidelně nabízeny edukační i rukodělné muzejní programy, komentované prohlídky a tvůrčí dílny spojené s expozicemi muzea, významnými výročími a aktuálními výstavami. V době uzavření muzea byly na jeho webu vydávány i virtuální aktivity, které z části nahrazovaly zrušené či omezené akce, a které byly rozesílány pedagogům jako inspirativní materiál k online výuce. Návštěvnost muzejních programů po znovuootevření muzea opět pozvolna narůstá.

SPOLUPRÁCE S DALŠÍMI SUBJEKTY

Od roku 2014 vykazuje aktivity **Spolek přátel Muzea skla a bižuterie v Jablonci nad Nisou**, jehož činnost spočívá v budování a udržení dobrého jména muzea, rozšiřování povědomí, propagaci a podpoře činnosti muzea a zachování kulturních hodnot.

Ke konci roku 2021 bylo přihlášeno 48 řádných členů. V únoru se uskutečnily korespondenční volby členů výboru a následně byla uspořádána jedna členská schůze (3. 6.). Funkci předsedkyně vykonává Marta Broulová, bývalá ekonomka muzea.

Členové spolku jsou pravidelně informováni o činnosti muzea a zváni na naše akce (vernisáže, přednášky apod.). V roce 2021 se aktivně zapojili a pomohli při pořádání Muzejní noci pod Ještědem, Dnů lidové architektury na Kristiánově, Sklářské slavnosti na Kristiánově a Víkendu Křišťálového údolí – 13 osob celkem odpracovalo 100 hodin.

Ve spolupráci s muzeem byl pro všechny členy spolku uspořádán v říjnu zájezd s exkurzí do firmy Rautis v Poniklé a sklárny Novosad & syn Harrachov.

V roce 2021 spolek ve spolupráci s muzeem připravil a vydal rozšířeného průvodce expozicemi muzea ve třech jazykových mutacích, na jehož realizaci získal finanční prostředky z MK ČR (program Kulturní aktivity na podporu projektů spolků a pobočných spolků - 85.000,- Kč) a z Nadace Preciosa (40.000,- Kč).

Administrativní a propagační servis pro členy spolku zajišťuje sekretariát muzea.

V roce 2021 již nepokračovala spolupráce s **o.p.s. Cesty skla**.

ZAHRANIČNÍ SPOLUPRÁCE

Muzeum je členem mezinárodní organizace ICOM, s jehož českým výborem připravilo exkurzi účastníků kongresu ICOM Praha 2022 do vybraných sklářských objektů. Dále jsme organizačně předjednali dvoudenní výjezdní zasedání sklářské sekce ICOM v rámci kongresu do Křišťálového údolí (26. - 27. 8. 2022).

Ve spolupráci s Francií (hlavní koordinátor), Německem, Španělskem, Finskem a Maďarskem se muzeum podílelo na přípravě nominace na Reprezentativní seznam nemateriálního kulturního dědictví lidstva UNESCO.

Prostřednictvím Českých center jsme instalovali výstavu vánočních ozdob v Nizozemí (*The Museum of Glass, Leerdam*).

Intenzivně byly rozvíjeny aktivity k uzavření partnerských smluv o spolupráci v oblasti VV, k jejichž finalizaci však došlo až v roce 2022 (Fundación Centro Nacional del Vidrio v La Granje/ Španělsko a Vysokou školu výtvarných umění v Bratislavě/ Slovensko).

VÝZNAMNÉ NÁVŠTĚVY

Na základě spolupráce s Českými centry koncem září muzeum navštívila **delegace kurátorů ze Španělska, Portugalska a Itálie** v rámci Mezinárodního sklářského sympózia v Novém Boru. Dále jsme přivítali zástupce rakouského **Spolku přátel porcelánu, skla a užitého umění**, pro jehož členy byla uspořádána komentovaná prohlídka muzea.

V říjnu si muzeum prohlédli zaměstnanci **Národního muzea v přírodě** v Rožnově pod Radhoštěm v rámci poznávací cesty do Libereckého kraje.

Během podzimu v rámci **presstripů Libereckého kraje a Turistického regionu Jizerské hory** do muzea zavítaly skupiny novinářů a tour operátorů ze Švédska a z Německa (září), skupina filmařů a průvodců z Itálie (říjen).

PROPAGACE, KOMUNIKACE

Veškeré informace o výstavách a dění muzea jsou umístovány na **muzejní web a sociální sítě (facebook, Instagram)**. Muzeum spravuje webové stránky muzea, Mezinárodního trienále skla a bižuterie a Czechglasscompetence. Všechny tyto domény navštívilo v roce 2021 celkem **55 634 návštěvníků**, z toho 22 872 ze zahraničí. Nejvíce zastoupeni jsou uživatelé z ČR, následují USA, Německo, Polsko, Čína, Slovensko, Japonsko, Holandsko, Velká Británie a Rakousko.

Na webu bylo zaznamenáno 83 % nových uživatelů a 17 % uživatelů, kteří se vrací. Z celkového množství relací je 54% podíl mužů. Ve věkovém průměru se shodně s loňským rokem projevily nejvyšší počet návštěvníků od 25 do 40 let, kterých bylo 34 %.

Od loňského roku je rozesílám zájemcům elektronický **newsletter** s aktuálními informacemi a zajímavostmi z muzea. V roce 2021 jsme rozeslali jediné vydání, a to před hlavní sezónou, na adresu 423 odběratelů.

Na facebooku byl zaznamenán nárůst o 334 fanoušků na celkových 3 154. Stále je potřeba zvyšovat úsilí a počet navýšit například využitím placené reklamy (na niž však nemáme dostatek finančních prostředků) a propagace akcí. Na **instagramovém profilu** se počet sledujících zvýšil na 796, je nezbytné zlepšit intenzitu příspěvků a odpovídajících #.

Pravidelně informujeme všechna turistická a **informační centra Libereckého kraje** a cestovní kanceláře prostřednictvím měsíčních kulturních přehledů a dalších aktualit, včetně distribuce propagačních materiálů muzea. Do datového skladu Libereckého kraje vkládáme informace o nových výstavách a akcích muzea, které se pak objevují na hlavním turistickém webu Libereckého kraje **Cestou necestou** i na dalších webech informačních center celého kraje. O aktuálním dění v muzeu pravidelně informujeme v tištěném Jabloneckém měsíčníku a Jabloneckém kalendáři.

Akce muzea jsou pravidelně vkládány na nejsledovanější cestovní portál **Kudy z nudy**. Dlouhodobě spolupracujeme s **Turistickým regionem Jizerské hory**, kde probíhá prezentace muzea prostřednictvím webů VisitJizerky a ViziJablonec, měsíčníku Novinky z Jizerek, Jizerských novin. Pokračuje **spolupráce s agenturou CzechTourism a Asociací cestovních kanceláří ČR**. Na rozsáhlejší, trvalou a nadregionální propagaci v posledních letech s ohledem na omezené rozpočtové zdroje nedosáhneme.

Byly vydány nové **propagační materiály a suvenýry**, částečně již s předstihem k nové stálé expozici Svět zázraků (WOW):

- papírové EKO tašky s logem WOW
- pískované sklenice s logem WOW
- tužky s kamínkem Swarovski s logem WOW
- kapesní zrcátka s vylaserovaným logem muzea a WOW
- magnetky / klipy s grafikou MSB a WOW
- perličkové sady od firmy Perlex
- trička s logem muzea, Trienále, WOW do propagace
- stolní kalendáře / výběr z výstavy Hledání rovnováhy
- nástěnné kalendáře / výběr z výstavy Duše skla
- vánoční ozdoby firmy Rautis
- skleněné kuličky
- sáčky s rokajlem
- DL skládací leták muzea

- DL letáky s aktuálními nabídkami (jaro-léto, podzim-zima)
- DL letáky k Víkendům Křišťálového údolí
- DL letáky k akci „Skleněné pátky“
- plakáty ke všem výstavám a akcím muzea
- poznámkový blok
- novoročenky

Pro stálou expozici na Kristiánově byly pořízeny:

- dřevěné pastelky
- dřevěné brože se zapínáním „Lišák“
- spínací špendlíky s motivem Kristiánova
- bavlněná trika s potiskem motivu Kristiánova
- plakáty s pozvánkou na Kristiánov
- skleněné kuličky

Velkoplošnou reklamu jsme v roce 2021 nevyužili.

Média byla pravidelně informována prostřednictvím měsíčních kulturních přehledů, propagačních materiálů a 20 tiskových zpráv. Informace z muzea byly průběžně zveřejňovány v médiích od celostátního až po regionální zastoupení (Mladá fronta DNES, Právo, Deník, TTG Czech, Vlasta, Domov, Světlo, Moderní byt, Haló noviny, Chvilka pro tebe, Genus.cz, Česká televize, ČRo Liberec, ČRo Plus, Rádio Impuls, Hitrádio Contact / Rádio Contact Liberec a další). Propagace či inzerce proběhla také v odborných a specializovaných časopisech a magazínech jako je Sklář a keramik, Věstník AMG, Designmag, Material Times, Czechdesign, Design portál atd.

Mediálním partnerem pro rok 2021 bylo rádio RCL, které se v průběhu roku transformovalo pod mediální skupinu Mediahouse. Mediálním partnerem pro Kristiánov byl portál Propamátky.

Stále se **nepodařilo zajistit mediální partnerství** s renomovanými celostátními médii, která dávají přednost institucím se sídlem v Praze.

Na začátku nového roku jsme byli partnerem akce nazvané „Jizerská 50x jinak“, kterou jsme podpořili nasvícením skleněné přístavby v národních barvách.

V srpnu jsme se prezentovali na **tiskové konferenci** u příležitosti konání projektu Křehká krása, kde jsme poprvé prezentovali **panelovou výstavu** zaměřenou na Nominaci ruční výroby skla na Reprezentativní seznam nemateriálního kulturního dědictví lidstva **UNESCO**.

V říjnu jsme pozvali novináře na 9. ročník diskusního pořadu Sklářské svítání, tentokrát na téma „Co můžeme udělat pro zachování a předávání sklářských řemesel dalším generacím?“ v rámci přípravy nominace ruční výroby skla do UNESCO.

V dubnu byl z muzea vysílán celodenní pořad SeČTeno České televize, který se věnoval ekonomickým dopadům koronavirové krize na Liberecký kraj. V pořadu Gejzír (ČT) v průběhu roku hovořil hlavní kurátor Petr Nový v dílech věnovaných unikátnímu brusičskému umění rodinné firmy Ševčíkových ze Železného Brodu a oživené tradici výroby skleněných flakonů Jana Pesničáka. Dále Česká televize v pořadu Folklorika odvysílala rozsáhlou reportáž Rituály sklářských mistrů natočenou během Sklářské slavnosti na Kristiánově.

O aktuálních výstavách a dění v muzeu hovořila ředitelka muzea během celého roku v reportážích Českého rozhlasu, Rádía Contact Liberec a ČRo Liberec.

ZAMĚSTNANCI

K 31. 12. 2021 evidovalo muzeum 28,90 přepočtených úvazků, z toho 3,1 úvazku jsou však úvazky účelově přidělené na plnění úkolů vědy a výzkumu (1,9 NAKI II a 1,2 institucionální podpora). Z celkového počtu 31 evidenčních pracovníků tvořily 24 ženy a 7 muži.

V průběhu roku došlo k několika personálním změnám, a to na pozicích pokladní, správce depozitáře, kurátor. Organizační struktura viz *Příloha č. 5*.

Muzeum zaměstnávalo 8 osob s vysokoškolským vzděláním a 4 s vyšší odbornou školou. Průměrný plat za rok 2021 činil 36.775,- Kč (při odečtení platu ředitelky by pak průměrný plat dosáhl výše pouze 34.182,- Kč).

Stále se ukazuje nejen nedostatek úvazků na plnění všech záměrů muzea, ale také naše nekonkurenceschopnost na trhu práce, z důvodu tabulkových platů. Nejvíce se tato skutečnost projevuje u vysokoškolských absolventů, kteří z důvodu nízkých platů dávají přednost práci zejména ve školství.

Již několik let přetrvává též nedostatek finančních zdrojů na DPP, který musí muzeum již léta řešit formou zadání potřebných činností jako služby, namísto zaměstnání brigádníků. Citelně je to znát na pozici průvodců v expozicích a zejména pak v expozici na Kristiánově.

HOSPODAŘENÍ MUZEA

Hospodaření roku 2021 v hlavní činnosti ukončilo muzeum **s vyrovnaným výsledkem**, při zapojení fondu reprodukce majetku ve výši 382.841,89 Kč. Účetní výkazy za rok 2021 obsahuje *Příloha č. 4*.

Příjmy z prodeje služeb (vstupné) a zboží z hlavní činnosti dosáhly částky 1.301 tis. Kč.

Tržby za zboží ovlivňuje prodej muzejních publikací a katalogů, které se uskutečňují také prostřednictvím muzejního e-shopu. Realizovalo se 97 objednávek, z toho 12 ze zahraničí. Největší zájem byl o publikace „Hledání rovnováhy“, „Ingrid – víc než jen značka“, „Kaleidoskop vkusu“, „Skleněné vánoční ozdoby“, „Černá bižuterie“, „Zásadský ráj – příběh českých perliček“ a „Příběh o perličce“. Hodnota objednávek za rok 2021 činila 65.972,65,- Kč.

Získané účelové finanční prostředky v roce 2021:

Poskytovatel a účel	Částka v Kč:
Finanční dary – rezervní fond	
Statutární město Jablonec nad Nisou – Edukační programy k expozicím	20 000,00
Celkem finanční dary	20 000,00
Finanční příspěvky z ÚSC	
Statutární město Jablonec nad Nisou – Skleněné pátky	20 000,00
Statutární město Jablonec nad Nisou – Muzejní noc pod Ještědem	15 000,00
Statutární město Jablonec nad Nisou – Víkendy Křišťálového údolí	20 000,00
Obec Janov nad Nisou – Sklářská slavnost Kristiánov	6 667,00
Liberecký kraj – Sklářská slavnost Kristiánov	34 670,00
Liberecký kraj – Řemeslné a zážitkové programy	30 000,00
Celkem finanční příspěvky z ÚSC	126 337,00

Účelové prostředky MK ČR	
Mezinárodní trienále skla a bižuterie JABLONEC 2023 (Kulturní aktivity)	500 000,00
Křehká krása (Kulturní aktivity)	50 000,00
Sklářská slavnost Kristiánov (Kulturní aktivity)	105 000,00
Muzejní noc pod Ještědem (příspěvek PO – Kulturní aktivity)	50 000,00
Nominace statku „ruční výroba skla“ do UNESCO (Kulturní aktivity)	185 000,00
Preventivní ochrana před nepříznivými vlivy prostředí (Program ISO II/D) – fólie na skla s UV ochranou	175 000,00
Preventivní ochrana před nepříznivými vlivy prostředí (Program ISO II/D) – konzervování souboru sbírkových předmětů	199.000,00
Celkem účelové prostředky MK ČR	1 264 000,00
CELKEM	1 410 337,00

Všechny poskytnuté účelové prostředky byly využity k danému účelu a v řádném termínu vyúčtovány.

Neinvestiční hmotný a nehmotný majetek byl pořízen v hodnotě 905 tis. Kč. Mezi největší výdaje patřilo dovybavení vestibulu a nové expozice v přístavbě muzea, vybavení digitalizačních pracovišť v jednotlivých depozitářích, IT vybavení, pořízení kávovaru, mobilních telefonů, telefonní ústředny a telefonních přístrojů, mobilní klimatizace a germicidní lampy.

Fond reprodukce majetku byl zapojen ve výši 3.649 tis. Kč, z toho největší položku tvoří odvod z odpisů 2.000 tis. Kč, neinvestiční výdaje činily 383 tis. Kč, investiční 1.266 tis. Kč. Čerpání fondu zahrnuje i pořízení sbírkových předmětů ve výši 265 tis. Kč.

Inventarizace majetku a závazků

Fyzická inventarizace veškerého majetku byla provedena k 31. 12. 2021 a nebyly zjištěny inventurní rozdíly. Dokladová inventarizace veškerého majetku, pohledávek a závazků byla provedena k 31. 12. 2021.

Hospodářská činnost

Muzeum provozuje hospodářskou činnost na základě živnosti volné ohlašovací, eviduje ji na samostatných analytických účtech a odděleně zjišťuje hospodářský výsledek. Jedná se zejména o koupi zboží za účelem dalšího prodeje (komisní prodej) a provozování automatu na teplé nápoje. Za rok 2021 byl z této činnosti vykázán zlepšený hospodářský výsledek ve výši 192.815,96 Kč. Muzeum je plátcem DPH.

SPRÁVA MAJETKU, INVESTICE

Na opravy a údržbu majetku byla vynaložena částka 1.757 tis. Kč (opravy a servis služebních vozidel, revize EZS, EPS, CCTV a dalších, drobné opravy a servis výtahů a odstraňování závad zjištěných při kontrolách a revizích, údržba zeleně v muzejním parku, čištění skleněné fasády, renovace nátěrů, oken a podlah, restaurování a konzervování, činnosti související s odstraněním dřevomorky v objektu na Kristiánově).

Zapojení Fondu reprodukce majetku na investiční akce bylo v roce 2021 ve výši 1.266 tis. Kč. Největší položku investičních výdajů tvořily náklady spojené s probíhající dostavbou muzea, rekonstrukce WC ve 2. NP, IT vybavení, sbírkové předměty a přípravné projekty a studie

k modernizaci hlavní budovy. Neinvestiční výdaje zahrnují pořízení dlouhodobého drobného majetku v celkové výši 289 tis. Kč a opravu skla v pokladním pultu ve výši 94 tis. Kč.

Depozitář Mlýnská

V minulém roce byla provedena třetí část restaurování kamenných okenních ostění na východní straně objektu. Všechny tyto práce byly provedeny dodavatelsky za celkem 80 tis. Kč. V roce 2022 budou zrestaurovány kamenné prvky na jižní straně objektu, čímž budou práce ukončeny. V roce 2021 byla také na objektu instalována wifi síť za 54,7 tis. Kč.

Kristiánov

Nejrozsáhlejší a nejnákladnější akcí bylo v roce 2021 zlikvidování dřevokazné houby, která byla zjištěna v červenci. V první etapě došlo k odstranění nejvíce napadeného dřeva z interiéru, ošetření napadených prostor chemickým postřikem a k provedení provizorního drenážního potrubí vně objektu, k zajištění odvodu podzemní a povrchové vody od podezdívky a základů (131 tis. Kč). V rámci druhé etapy bylo provedeno položení drenážního potrubí na severní a západní straně objektu, kompletní odstranění podlahových prken a zhotovení provětrávacích otvorů skrz podezdívku objektu. Druhá etapa bude dokončena na jaře 2022 (191 tis. Kč). Poslední, třetí etapa bude provedena na jaře 2022.

Prováděné zásahy byly konzultovány se zástupci Národního muzea v přírodě v Rožnově pod Radhoštěm.

V polovině roku 2021 jsme uzavřeli smlouvu o dílo na zhotovení projektové dokumentace na přemístění elektrické centrály mimo stávající objekt včetně inženýrské činnosti. Po dokončení projektové dokumentace byla v listopadu podána žádost o dotaci na MK na realizaci akce v roce 2022 a ještě v prosinci bylo vydáno rozhodnutí o registraci a financování akce. Na začátku roku 2022 byla vybrána realizační firma a hlavní část vlastní realizace proběhne do zahájení letní sezóny.

Depozitář Šumava

V roce 2021 byla na objektu prováděna pouze běžná drobná údržba.

Hlavní budova

Plán nátěrů oken byl realizován částečně dodavatelsky (126 tis. Kč) a částečně svépomocí. Další větší akcí v objektu byla instalace polepů oken UV fólií ve stálých expozicích. Celkové náklady ve výši 177,8 tis. Kč byly uhrazeny z dotačního programu ISO II /D. Na hlavní budově byla vyměněna zastaralá telefonní ústředna za novou IP ústřednu vč. kompletní obměny telefonních přístrojů a propojení všech našich objektů. V průběhu roku jsme nechali položit nový koberec v kancelářích v 6. NP, v jednom expozičním sále jsme zrekonstruovali parkety.

Dále bylo v roce 2021 provedeno vyčištění skleněné fasády na přístavbě, oprava šambrán ve 3. NP na severní straně objektu a další drobná údržba.

Modernizace hlavní budovy

Byla vypracována projektová dokumentace pro stavební povolení v podrobnostech dokumentace pro provedení stavby ke stavebním úpravám vč. vydání stavebního povolení, zadávací dokumentace na nový ateliér se šatnou, vybavení depozitářů, rekonstrukci plynové kotelny a modernizaci ozvučení a rekonstrukci návštěvnických toalet.

Začátkem října byla na MK zaslána žádost o poskytnutí dotace na výše uváděné práce – akce byla koncem roku zaregistrována. Realizace 1. etapy (zřízení ateliéru se šatnou) vybranou firmou je plánované do konce 1. pololetí 2022.

Dostavba hlavní budovy

Na základě investičního záměru provedlo Ministerstvo kultury ČR dne 27. 3. 2017 registraci akce a vydalo Rozhodnutí o poskytnutí dotace (č. j. MK 2513/2017 OIVZ).

Již v roce 2020 jsme uzavřeli kupní smlouva č. E11/2020 se společností Design By Hy, s.r.o., která měla dodat kompletní vybavení do nové expozice vánočních ozdob. Od samotného začátku jsme se potýkali se zpožděním dodávek a snahou zhotovitele nabízet nevyhovující náhradní řešení dodávaných prvků. V průběhu roku 2020 tak byly uzavřeny celkem tři dodatky týkající se posunu termínů plnění a úpravy ceny díla. Ani přes smluvní změny termínů nebyla zakázka včas dokončena.

V důsledku dlouhodobé nečinnosti ze strany dodavatele jsme v únoru roku 2021 odstoupili od kupní smlouvy. Dodavatel byl ve značném časovém prodlení s termínem dodání, smluvní pokuta ke dni odstoupení dosáhla částky 1.754.309,89 Kč. Z důvodu nesouhlasu dodavatele s vyšší pokuty jsme v říjnu podali žalobu o zaplacení výše uvedené dlužné částky.

V souladu se ZZVZ a po schválení poskytovatelem dotace MK ČR jsme přistoupili k postupnému zadávání nedodaných prvků formou přímého zadání, u dvou nejdražších sestav vitrín formou otevřeného řízení.

O vyhlášenou zakázku projevila zájem pouze jediná firma (Revyko spol. s r.o.) s cenou 2.924.763,60 Kč vč. DPH a termínem dodání do 2. 2. 2022. Realizace expozice se tak posunula o další minimálně půlrok.

V průběhu roku 2021 jsme dvakrát žádali o aktualizaci rozhodnutí o poskytnutí dotace (RoPD), v obou případech bylo naší žádosti vyhověno. První změna RoPD se týkala převodu nevyčerpaných finančních prostředků z roku 2020 na rok 2021, změny termínů realizace a závěrečného vyhodnocení akce. Druhou změnou došlo k navýšení účelových investičních prostředků dotace o 1,6 mil. Kč.

V roce 2021 byla z celkových přidělených finančních prostředků ve výši 5.012.915,16 Kč čerpána částka ve výši 952.394,00 Kč, nad rámec rozhodnutí muzeum vynaložilo vlastní prostředky ve výši 409.476,00 Kč.

KONTROLY A INTERNÍ AUDIT

V roce 2021 proběhly tyto kontroly:

- **MK ČR, kancelář bezpečnostního ředitele**
Kontrola zaměřená na dodržování povinností stanovených předpisy požární ochrany v objektu hlavní budovy neshledala žádné nedostatky.
- **Statutární město Jablonec nad Nisou, oddělení interního auditu a stížností**
Kontrola zaměřená na dodržení podmínek použití poskytnutých finančních prostředků na projekt „Edukační programy k expozicím“ neshledala žádné nedostatky.
- **Všeobecná zdravotní pojišťovna České republiky**
Kontrola plateb pojistného na veřejné zdravotní pojištění a dodržování ostatních povinností plátce pojistného neshledala žádné nedostatky.

Interní audit

Interní audit vykonávala interní auditorka, která má pracovní poměr na zkrácený úvazek. Bylo naplánováno 6 auditů, vzhledem k epidemiologické situaci byly uskutečněny pouze

3 audity, které zjistily pouze dílčí nedostatky. Nastavený systém řídicí kontroly byl shledán v souladu se zákonem o finanční kontrole a jeho prováděcí vyhláškou a funkční. V provádění řídicí kontroly nebyly zjištěny závažné nedostatky, které by vedly k porušení rozpočtové kázně či ke zkreslení výsledku hospodaření.

Zpráva o výsledcích finančních kontrol za rok 2021 je *přílohou č. 6*.

POSKYTOVÁNÍ INFORMACÍ PODLE ZÁKONA Č. 106/1999 SB.

Počet podaných žádostí o informace:	1
Počet vydaných rozhodnutí o odmítnutí žádosti:	0
Počet podaných rozkladů proti rozhodnutí:	0
Výdaje v souvislosti se soudním řízením:	0
Výčet poskytnutých výhradních licencí:	0
Počet stížností podaných podle § 16a:	0

PARTNEŘI MUZEA

Ministerstvo kultury ČR

Liberecký kraj

Město Jablonec nad Nisou

ARS VIVA spol. s. r. o.

Asociace muzeí a galerií ČR

Asociace sklářského a keramického průmyslu ČR

Bohemia Machine s. r. o.

Crystalex CZ, s. r. o.

Crystalite Bohemia, a. s.

Česká mincovna, a. s.

Česká sklářská společnost

DesignMagazin.cz

HAPY MATERIALS, s. r. o.

Jablonecký deník,
Vltava-Labe-Media, a. s.

Jablotron Group, a. s.

Korálki

Kudy z nudy

Material Times

MOSER, a. s.

Nadace Preciosa

Palace Plus

PRECIOSA a. s.

Pro památky

Rádio **Contact** Liberec

Regiontourist

RIEDEL The WineGlass Company

Sklář a keramik

Střední uměleckoprůmyslová
a Vyšší odborná škola
Jablonec nad Nisou

Střední uměleckoprůmyslová
škola sklářská Železný Brod

Svaz výrobců skla a bižuterie

Turistický region Jizerské hory

Znak Malá Skála